

انقش شهروند مسئول در تکوین هویت شهر اسلامی

فرشته احمدی

عضو هیئت علمی گروه شهرسازی، دانشکده هنر و معماری و شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف آباد

Email: Fereshtehmadiz2004@yahoo.com

امید خواجه

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان

چکیده

شهروند شهر اسلامی خودش را در نظارت ذات اقدس حق احساس می کند و برای اعمال خود غایتی را متصور است. توجه به این جهان بینی و طرز تلقی از انسان و جهان باعث می شود که پیوندی بین خود و دیگر شهروندان جامعه و شهر احساس کند. اما متأسفانه امروزه پیچیده تر شدن ابعاد و دغدغه های مختلف زندگی و به تبع آن فراموش کردن نقش بنیادی یک شهروند در شکل دادن به حیات جامعه موجب شده است. شهروندان در قبال محل زندگی خویش احساس مسئولیت کمتری کنند. نکته حائز اهمیت در اینجا این هست که هم شهروندان جامعه از شهر خود هویت می گیرند و هم شهر به شهروندان جامعه خود هویت می دهد. از طرفی جامعه مدنی نیز توسط افرادی که دارند هویت مدنی خود را شکل می دهند، ساخته می شود. در خصوص تکوین هویت شهر اسلامی این سوالات مطرح است: بین تکوین هویت شهر اسلامی و شهروند مسئول چه ارتباطی وجود دارد؟ چگونه شهروندان به شهروندانی تبدیل می شوند که مشارکت مدنی آنها به تغییر و یا اصلاح جامعه مدنی کمک می کند؟ راهکارهای ارتقای نقش شهروندان به شهروندان اسلامی مسئول و حساس در قبال مسائل جامعه و شهر کدامند؟ لذا هدف اصلی این مقاله دستیابی به پاسخ این سوالات بر اساس رویکرد تکوینی و بایهیره گیری از روش توصیفی - تحلیلی است. نتایج حاصل از تحقیق نشان می دهد که بین تکوین و شکل گیری هویت شهر اسلامی و مشارکت و احساس مسئولیت شهروندان در قبال شهر خود و سایر افراد جامعه مدنی، همبستگی مثبت و بالایی وجود دارد. این مهم خود باعث حاکمیت الگوهای دموکراتیک در سطوح مختلف جامعه و از آن مهم تر بازتولید آن در عرصه های فراگیر سیاسی و اجتماعی و تکوین هویت شهر اسلامی شهروند مدار می شود.

واژگان کلیدی: شهروند مسئول، هویت، شهر اسلامی، شهر شهروند مدار، احساس مسئولیت.